

**Specifiskā atbalsta mērķa 5.2.1.2.pasākuma
“Atkritumu pārstrādes veicināšana” izmaksu-
ieguvumu analīzes aizpildīšanas metodika**

(sabiedriskā pakalpojuma sniedzējiem)

Metodikas saturs

1. Vispārīgā informācija	3
1.1. Normatīvo aktu bāze izmaksu-ieguvumu analīzes izstrādei	3
1.2. Izmaksu-ieguvumu analīzes būtība, mērķi un pamatprincipi	3
2. Izmaksu-ieguvumu analīzes izstrāde un saturs	5
2.1. Vispārīgā informācija	5
2.2. Titullapa	6
2.3. Darba lapas (DL)	9
2.3.1. DL Nr.1 “Projekta budžets”	9
2.3.2. DL Nr.2 “Investīciju naudas plūsmas aprēķins bez projekta”	12
2.3.3. DL Nr.3 “Investīciju naudas plūsmas aprēķins ar projektu”	14
2.3.4. DL Nr.4 “Finansiālā ilgtspēja”	15
2.3.5. DL Nr.5 “Projekta iesniedzēja naudas plūsma”	16
2.3.6. DL Nr.6 “Sociālekonomiskās analīzes ieguvumu un zaudējumi”	16
2.3.7. DL Nr.7 “Jūtīguma analīze investīciju naudas plūsmai”, DL Nr.8 “Jūtīguma analīze sociālekonomiskajai analīzei” un “DL Nr.9 “Jūtīguma analīze kapitāla naudas plūsmai””	18
2.4. Aprēķinu lapas (AL)	22
2.4.1. AL Nr.10 “Budžets kopā”	22
2.4.2. AL Nr.9 “Alternatīvu analīze”	22
2.4.3. AL Nr.10 “Sociālekonomiskās analīzes aprēķins”	22
2.5. Rezultātu lapa (RL)	23
2.5.1. RL Nr.13 “Kapitāla naudas plūsma”	23
2.5.3. RL Nr.14 “Investīciju naudas plūsma”	23
2.5.3. RL Nr.15 “Sociālekonomiskā analīze”	23
2.6. Nr.16 “Projekta izmaksu kontroles lapa”	25
2.7. Projekta iesnieguma veidlapas (PIV)	26
2.7.1. PIV 2.pielikums “Finansēšanas plāns”	26
2.7.2. PIV 4.pielikums “Finanšu analīze”	26

1. Vispārīgā informācija

1.1. Normatīvo aktu bāze izmaksu-ieguvumu analīzes izstrādei

Izmaksu – ieguvumu analīze ir izstrādāta, pamatojoties uz:

- a) Ministru kabineta 2014.gada 16.decembra noteikumiem Nr.784 “Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina plānošanas dokumentu sagatavošanu un šo fondu ieviešanu 2014.-2020.gada plānošanas periodā”;
- b) Eiropas Komisijas izstrādātajām vadlīnijām “Guide to Cost-Benefit Analysis of Investment Projects Economic appraisal tool for Cohesion Policy 2014 – 2020” (pieejamas tīmekļvietnē: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/cba_guide.pdf);
- c) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013.gada 17.decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006;
- d) Komisijas 2014.gada 3.marta Delegētā regula (ES) Nr. 480/2014, ar kuru papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālo attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu (turpmāk – Regula Nr.480/2014);
- e) Ministru kabineta 2016.gada 30.augusta noteikumiem Nr.588 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 5.2.1.specifiskā atbalsta mērķa “Veicināt dažāda veida atkritumu atkārtotu izmantošanu, pārstrādi un reģenerāciju” 5.2.1.2.pasākuma “Atkritumu pārstrādes veicināšana” īstenošanas noteikumi” (turpmāk – MK noteikumi);
- f) Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 2017.gada 16.februāra lēmums Nr.1/5 “Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifa aprēķināšanas metodika” (turpmāk – SPRK lēmums Nr.1/5).

1.2. Izmaksu-ieguvumu analīzes būtība, mērķi un pamatprincipi

Izmaksu-ieguvumu analīze ir publiskā un privātā sektora, kas sniedz sabiedrisko pakalpojumu sadzīves atkritumu apglabāšanas jomā, investīciju projektu analīzes metode, kur projekta izmaksas un ieguvumi tiek aprēķināti naudas izteiksmē fiksētā laika periodā un tiek salīdzināta ieguvumu un izmaksu diskontētās naudas plūsmas. Izmaksu – ieguvumu analīze tiek izstrādāta vienam projektam, kurā tiek iestrādāti dati par projekta iesniedzēju, projekta finansējuma avotiem, projekta ieguldījumiem, projekta iznākuma rādītājiem un rezultātiem un sabiedrības ieguvumiem un zaudējumiem, kas tai rodas projekta īstenošanas rezultātā.

Izmaksu-ieguvumu analīzes mērķi:

- a) labākās iespējamās alternatīvas izvēle;
- b) izmaksu un finanšu resursu apzināšana projekta īstenošanai;
- c) projekta ietekme uz īstenošanas teritoriju un mērķa grupām apzināšana (ekonomiskie ieguvumi un izmaksas);
- d) projekta jutīguma un risku, to finansiālās un ekonomiskās ietekmes apzināšana.

Izmaksu-ieguvumu analīzes pamatprincipi:

- a) projektiem, kam jāizstrādā izmaksu-ieguvumu analīze, jābūt ar pozitīvu ekonomisko atdevi un jāveicina Eiropas Savienības (turpmāk – ES) reģionālās politikas mērķu sasniegšana;
- b) projektiem ir jānodrošina finanšu ilgtspēja (projekta finansiālā noturība);
- c) projektiem ir jāpamato ES līdzfinansējuma nepieciešamība;
- d) jāaprēķina projekta investīciju finansiālais ienesīgums un kapitāla finansiālais ienesīgums;
- e) izmaksu-ieguvumu analīzē izmantojamā projekta alternatīvu finanšu analīzes veikšanas metode ir papildus izmaksu metode, kas salīdzina dažādu projekta ieviešanas alternatīvu naudas plūsmas;
- f) projekta finanšu un ekonomiskajā analīzē izmanto diskontētās naudas plūsmas metodi.

2. Izmaksu-ieguvumu analīzes izstrāde un saturs

2.1. Vispārīgā informācija

Šī izmaksu-ieguvumu analīze ir sagatavota konkrēti specifiskā atbalsta mērķa pasākuma 5.2.1.2. trešajai projektu iesniegumu atlases kārtai, ņemot vērā tā mērķi, specifiku, plānotās darbības, izmaksu veidus un tml., lai padarītu izmaksu-ieguvumu analīzi pēc iespējas ērtāku un vieglāk aizpildāmu 5.2.1.2. pasākuma projektu iesniedzējiem, kuri sniedz sabiedrisko pakalpojumu sadzīves atkritumu apglabāšanas jomā.

Izmaksu – ieguvumu analīzē aprēķini tiek veikti veselos skaitļos un tās galvenais mērķis ir konstatēt, vai plānotie ieņēmumi (ieskaitot projekta atlikušo vērtību, kas tiek norādīta darba lapā “DL Nr.3 “Investīciju naudas plūsmas aprēķins ar projektu””) no īstenotajām projekta aktivitātēm pārsniedz projekta aktivitāšu uzturēšanas izdevumus un nodrošina projekta ilgtspēju visā projekta dzīves cikla laikā, vienlaikus apliecinot Kohēzijas fonda līdzfinansējuma nepieciešamību.

Izmaksu-ieguvumu analīze sastāv no 19 MS Excel izklājlappām, no kurām:

- viena lapa ir titullapa ar informatīvu saturu;
- deviņas darba lapas (DL) (t.i., “DL Nr.1 Projekta budžets”, “DL Nr.2 “Investīciju naudas plūsmas aprēķins bez projekta””, “DL Nr.3 “Investīciju naudas plūsmas aprēķins ar projektu””, “DL Nr.4 “Projekta finansiālā ilgtspēja””, “DL Nr.5 “Projekta iesniedzēja naudas plūsma””, “DL Nr.6 “Sociālekonomiskās analīzes ieguvumi un zaudējumi””, “DL Nr.7 “Jūtīguma analīze investīciju naudas plūsmai”” un “DL Nr.8 “Jūtīguma analīze sociālekonomiskajai analīzei””, “DL Nr.9 “Jūtīguma analīze kapitāla naudas plūsmai””), kuras jāaizpilda projekta iesniedzējam;
- trīs aprēķinu lapas (AL) (t.i., “AL Nr.10 “Budžets kopā””, “AL Nr.11 “Alternatīvu analīze””, “AL Nr.12. “Sociālekonomiskās analīzes aprēķins””), kurās dati ģenerējas no darba lapās ievadītajiem datiem;
- trīs rezultātu lapas (RL) (t.i., “RL Nr.13 “Kapitāla naudas plūsma””, “RL Nr.14 “Investīciju naudas plūsma”” un “RL Nr.15 “Sociālekonomiskā analīze””), kurās tiek atspoguļoti galvenie rezultāti;
- viena kontroles lapa (t.i., “Nr.16 “Projekta izmaksu kontroles lapa””), kurā projekta iesniedzējs var pārbaudīt kā tiek izpildīti atsevišķi atlases vērtēšanas kritēriji un MK noteikumos noteiktie ierobežojumi;
- pārējās divas lapas (t.i., “PIV 2.pielikums “Finansēšanas plāns””, “PIV 4.pielikums “Finanšu analīze””) satur informāciju, kuru projekta iesniedzējs var aizpildīt un kopēt uz projekta iesniegumu;
- paskaidrojumu lapā projektu iesniedzējs sniedz detalizētāku informāciju par veiktajiem aprēķiniem.

Aizpildot izmaksu-ieguvumu analīzi, uzmanība ir jāpievērš tajā veiktajiem apzīmējumiem:

Norāda uz lapām, kurās ir jāpilda dati

Norāda uz šūnām, kurās dati jāievada projekta iesniedzējam

Norāda uz šūnām, kurās dati tiek aprēķināti automātiski

Izmaksu – ieguvumu analīzē dati ir jāvada tikai titullapā un deviņās darba lapās!

2.2. Titullapa

Titullapa sastāv no trīs daļām: “Dati par projektu”, “Informācija par aprēķinu procesu” un “Izmaksu – ieguvumu analīzes saturs”.

1) “Dati par projektu”:

Izklājlapas pozīcijas nosaukums	Aizpildīšanas nosacījumi
Specifiskā atbalsta mērķa pasākuma nosaukums un Nr.	Šajā rindā ir norādīts specifiskā atbalsta mērķa pasākuma nosaukums un Nr.
1.1. Projekta iesniedzējs:	Norāda projekta iesniedzēja veidu atbilstoši MK noteikumu 12.punktam, t.i., kapitālsabiedrība (publiska privāta kapitālsabiedrība vai pašvaldības kapitālsabiedrība).
1.2. Projekta iesniedzējs (MK not.12.prim punkts):	Ir norādīts, ka projekta iesniedzējs ir sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs atbilstoši MK noteikumu 12. ¹ .punktam.
1.3. Projekta iesniedzēja nosaukums:	Norāda projekta iesniedzēja nosaukumu.
1.4. Projekta nosaukums:	Norāda projekta nosaukumu.
1.5. Projekta iesniegšanas laiks:	Norāda datumu, kurā tiek plānots iesniegt projekta iesniegumu (ne vēlāk kā atlases kārtas projektu iesniegumu iesniegšanas beigu termiņš).
1.6. Projekta sākuma laiks:	Norāda datumu, kurā potenciāli tiek plānots noslēgt līgumu par projekta īstenošanu (~ 4 mēneši pēc projekta iesnieguma iesniegšanas).
1.7. Projekta noslēguma laiks:	Norāda datumu, kurā plāno pabeigt ieviest projektu. Atbilstoši MK noteikumu 33.punktam projekta īstenošanas laiks nevar pārsniegt četrus gadus no dienas, kad noslēgts līgums vai vienošanās par projekta īstenošanu, vienlaikus tas nevar pārsniegt šīs izklājlapas 1.7.punktā norādīto datumu.
1.8. Projekta maksimālais īstenošanas laiks:	Šajā rindā ir norādīts maksimālais projekta īstenošanas laiks atbilstoši MK noteikumu 33.punktam.
1.9. Pamatlīdzekļu nodošana ekspluatācijā gads:	Norāda gadu, kad ir plānots nodot ekspluatācijā projekta ietvaros radītos/uzlabotos ilgtermiņa ieguldījumus (pamatlīdzekļus), bet ne vēlāk kā projekta īstenošanas beigu termiņš.
1.10. Projekta pārskata periods:	Šajā rindā ir norādīts pārskata perioda ilgums, par kuru ir jāaizpilda izmaksu-ieguvumu analīze, un kas atbilst šīs metodikas 1.1.sadaļas c) apakšpunktā minētās Regulas nosacījumiem.
1.11. Vai projektu līdzfinansēs ar kredītu?	Norāda, vai projekta iesniedzējs projekta finansēšanai plāno ņemt aizņēmumu kredītiestādē. Ja tiek sniegta atbilde “Nē”, tad uz jautājumiem Nr.1.12. – 1.14.atbildes netiek sniegtas un rindas tiek atstātas tukšas.
1.12. Ja uz 1.11.jautājumu atbildējāt ar "Jā", lūdzu norādīt kredīta apjomu, EUR:	Norāda projekta finansēšanai plānoto kredīta apjomu EUR, ja uz jautājumu Nr.1.11. sniedzāt atbildi “Jā”.

1.13. Ja uz 1.11.jautājumu atbildējāt ar "Jā", lūdzu, norādiet kredīta atmaksas termiņu, gados:	Norāda projekta finansēšanai plānota kredīta atmaksas termiņu gados, ja uz jautājumu Nr.1.11. sniedzāt atbildi "Jā".
1.14. Ja uz 1.11.jautājumu atbildējāt "Jā", lūdzu, norādiet kredīta procentus, %:	Norādīta projekta finansēšanai plānotā kredīta procentu kopējais apmērs %, ja uz jautājumu Nr.1.11. sniedzāt atbildi "Jā".
1.15. Projekta veids *tiek atspoguļots pēc 2.dl. un 3. dl aizpildīšanas*:	Šajā rindā ģenerējas automātiski dati, vai projekts ir ieņēmumu gūstošs vai ieņēmumu negūstošs, pēc datu ievadīšanas otrajā un trešajā izmaksu-ieguvumu analīzes darba lapās.
1.16. Lūdzu norādiet procentuāli kādu daļu no pamatlīdzekļu nolietojuma (amortizācijas) iekļaujiet sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifā šobrīd	Norāda procentuālo apmēru, kādu daļu no kopējā pamatlīdzekļu nolietojuma (amortizācijas) iekļauj sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifā pirms projekta īstenošanas.
1.17. Lūdzu norādiet procentuāli kādu daļu no pamatlīdzekļu nolietojuma (amortizācijas) iekļaujiet sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifā pēc projekta īstenošanas	Norāda procentuālo apmēru, kādu daļu no kopējā pamatlīdzekļu nolietojuma (amortizācijas) iekļauj sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifā pēc projekta īstenošanas.
1.18. Lūdzu norādiet reālo finansiālo diskonta likmi atbilstoši FM mājas lapā publicētajiem aktuālajiem datiem:	Norāda aktuālo reālo finansiālo diskonta likmi, kas publicēta Finanšu ministrijas mājas lapā http://fm.gov.lv/lv/sadalas/ppp/tiesibu_akti/makroekonomiskie_pienemumi_un_prognozes/ attiecībā uz Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda projektiem.
1.19. Lūdzu norādiet reālo sociālo diskonta likmi atbilstoši FM mājas lapā publicētajiem aktuālajiem datiem:	Norāda aktuālo reālo sociālo diskonta likmi, kas publicēta Finanšu ministrijas mājas lapā http://fm.gov.lv/lv/sadalas/ppp/tiesibu_akti/makroekonomiskie_pienemumi_un_prognozes/ attiecībā uz Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda projektiem
1.20. Lūdzu norādiet projekta iesniedzēja peļņu, kas paredzēta novirzīt uzņēmuma attīstībai, vai zaudējumu par gadu pirms projekta sākšanas, EUR	Norāda projekta iesniedzēja atkritumu apsaimniekošanas sadalītās peļņas vai zaudējumu apmēru EUR uz 2016.gada 31.decembri, kas norādīta projekta iesniedzēja bilancē par 2016.gadu. Ja projekta iesniedzējs nestāda bilanci par 2016.gadu, tad šo rindu neaizpilda (nosacījums par rindas neaizpildīšanu attiecas uz jaundibinātiem uzņēmumiem).
1.21. Lūdzu norādiet projekta iesniedzēja naudas līdzekļu atlikumu, kas norādīts projekta iesniedzēja grāmatvedībā, uz projekta īstenošanas gada sākumu, EUR	Norāda projekta iesniedzēja "atkritumu apsaimniekošanas" grāmatvedībā aprēķināto naudas līdzekļu atlikuma apmēru EUR uz 2017.gada 1.janvāri. Ja projekta iesniedzējam šādi naudas līdzekļi nav pieejami, tad šo rindu neaizpilda (attiecas uz 2017.gadā jaundibinātiem uzņēmumiem).
1.22. Lūdzu norādiet projekta iesniedzēja bezcerīgo	Norāda plānoto bezcerīgo debitoru, kurus projekta iesniedzējs plāno neatgūt un iekļaut projekta iesniedzēja

debitoru parāda īpatsvaru gadā, %	izdevumos, īpatsvaru procentuāli attiecībā pret apgrozījumu pēc projekta ieviešanas.
1.23. Lūdzu norādīt, vai esiet PVN maksātājs	Norāda, vai projekta iesniedzējs ir vai nav reģistrējies kā ar PVN apliekamā persona Valsts ieņēmumu dienestā.
1.24. Ja uz 1.11.jautājumu sniedzāt atbildi "Jā", vai pašvaldība galvos aizņēmumu?	Norāda, vai pašvaldība galvos projekta līdzfinansēšanas nodrošināšanai ņemto aizņēmumu, sniedzot atbildi "Jā" (galvos) vai "Nē" (negalvos).
1.25. Vai pašvaldība līdzfinansēs projekta īstenošanu, ieguldot projekta iesniedzēja pamatkapitālā?	Norāda vai pašvaldība līdzfinansēs projekta īstenošanu, sniedzot atbildi "Jā" (līdzfinansēs) vai "Nē" (nelīdzfinansēs). Pašvaldības līdzfinansējums tiek īstenots, par projekta līdzfinansējuma summu palielinot kapitālsabiedrības pamatkapitālu.
1.26. Ja pašvaldība līdzfinansē projektu, ieguldot projekta iesniedzēja pamatkapitālā, lūdzu norādīt līdzfinansējuma avotu:	Ja uz jautājumu Nr.1.25. sniegta atbilde "Jā", tad norāda pašvaldības līdzfinansējuma avotu – vai nu "Aizņēmums", vai nu "Pašu līdzekļi" (pašvaldības budžeta līdzekļi).
1.27. Ja uz 1.26.jautājumu sniedzāt atbildi "Aizņēmums", lūdzu norādīt pašvaldības aizņēmuma pamatsummu, kas tiks ieguldīts projekta īstenošanā attiecīgajā gadā, EUR:	Ja uz jautājumu Nr.1.25. sniegta atbilde "Jā", un uz 1.26.jautājumu sniegta atbilde "Aizņēmums", tad norāda pašvaldības aizņēmuma pamatsummas apmēru katrā projekta īstenošanas gadā, kas tiks ieguldīts projekta īstenošanā.
1.28. Ja uz 1.26.jautājumu sniedzāt atbildi "Pašu līdzekļi", lūdzu norādīt pašvaldības pašu līdzekļus, kas tiks ieguldīti projekta īstenošanā attiecīgajā gadā, EUR:	Ja uz jautājumu Nr.1.25. sniegta atbilde "Jā", un uz jautājumu Nr.1.25. sniegta atbilde "Pašu līdzekļi", tad norāda pašvaldības līdzfinansējuma apmēru katrā projekta īstenošanas gadā, kas tiks ieguldīts projekta īstenošanā.
1.29. Ja uz 1.24.jautājumu esiet snieguši atbildi "Jā" un/ vai uz 1.26.jautājumu esiet snieguši atbildi "Aizņēmums", lūdzu norādīt pašvaldības ilgtermiņa saistības, galvojumus un ieņēmumus, EUR:	Ja uz jautājumu Nr.1.24. sniegta atbilde "Jā" un/ vai uz jautājumu Nr. 1.26. sniegta atbilde "Aizņēmums", norāda informāciju par pašvaldības ieņēmumiem, paredzētajiem kredīta maksājumiem un galvojuma apmēriem attiecīgajā gadā. Nepieciešamības gadījumā var ievietot papildus vai dzēst nevajadzīgās rindas.

- 2) "Informācija par aprēķinu procesu" – sniedz vispārīgu informāciju jeb skaidrojumus par izmaksu-ieguvumu analīzes aprēķinu procesu;
- 3) "Izmaksu-ieguvumu analīzes saturs" – norāda informāciju, kuras izklājlapas projekta iesniedzējam ir jāaizpilda. Projekta iesniedzējam obligāti ir jāaizpilda deviņas darba lapas.

2.3. Darba lapas (DL)

Izmaksu-ieguvumu analīzē kopumā ir deviņas darba lapas, kuru šūnās, kas ir apzīmētas

, ir jāievada dati, un šūnās, kas nav iekrāsotas, nav jāievada dati.

2.3.1. DL Nr.1 “Projekta budžets”

Projekta budžetam ir vienpadsmit galvenās budžeta pozīcijas, kas ir definētas atbilstoši MK noteikumu 3.sadaļā “Atbalstāmās un neatbalstāmās darbības, attiecināmās un neattiecināmās izmaksas” noteiktajām izmaksām (detalizētāk skatīt MK noteikumu 21. – 31.punktu). Papildus katra budžeta pozīcija tiek iedalīta divās izmaksu grupās: projekta attiecināmajās izmaksas un projekta neattiecināmajās izmaksās. **Projekta izmaksas tiek ievadītas bez pievienotās vērtības nodokļa (PVN), ja projekta iesniedzējs ir reģistrējies kā ar pievienotās vērtības nodokli apliekamā persona Valsts ieņēmumu dienestā. Šajā gadījumā PVN nav iekļaujams projekta attiecināmajās izmaksās un ir jānorāda budžeta 11. pozīcijā “PVN” neattiecināmo izmaksu sadaļā. Savukārt, ja atbilstoši MK noteikumu 26.punktam – “Pasākuma ietvaros attiecināms ir projekta attiecināmo izmaksu pievienotās vērtības nodoklis, ja projekta iesniedzējs to nevar atgūt atbilstoši normatīvajiem aktiem nodokļu jomā” – (par pamatojumu PVN iekļaušanai attiecināmajās izmaksās kā neatbilstošs pamatojums tiks uzskatīta atsauce uz Pievienotās vērtības nodokļa likuma 59.panta pirmo daļu) projekta attiecināmajām izmaksām pievienotās vērtības nodokļa izmaksas ir attiecināmas, tad to iekļauj attiecīgajās budžeta pozīcijās.** No projekta attiecināmajām izmaksām tiek aprēķināts Kohēzijas fonda finansējums (turpmāk – KF), kas nepārsniedz 85% no kopējām attiecināmajām izmaksām atbilstoši MK noteikumu 11.punktam. Maksimālo KF līdzfinansējumu 85% apmērā var saņemt, ja projekta kopējās attiecināmās izmaksas ir līdzvērtīgas projekta neto ieņēmumiem, kuros ir iekļauta projekta atlikusī vērtība (skatīt izmaksu – ieguvumu analīzes 18.izklājlapu “PIV 4.Pielikums: I. Finanšu analīze”).

Projekta iesniedzēja finansējums veidojas no projekta kopējo neattiecināmo izmaksu un pārējo projekta attiecināmo izmaksu, kuru vērtības pārsniedz atbalstāmo apmēru atbilstoši MK noteikumiem, kopsummas.

Budžeta pozīcijas nosaukums	Ievadāmo datu apraksts	
	Attiecināmās izmaksas	Neattiecināmās izmaksas
Būvprojekta izstrādes izmaksas, būvuzraudzības un autoruzraudzības izmaksas	Norāda būvdarbu izmaksas un būvprojektēšanas, būvuzraudzības un autoruzraudzības izmaksas līdz 10% no būvdarbu līguma summas. Šīm izmaksām nerēķina klāt iespējamo sadārdzinājumu nākamajos gados. Izmaksas aprēķina 2017.gada cenās.	Norāda izmaksas, kas nepieciešamas sekmīgai projekta īstenošanai, bet nav iekļaujamas attiecināmo izmaksu sadaļā, t.i., norāda šīs pozīcijas izmaksu <u>pārsnieguma daļu virs 10%</u> no būvdarbu līguma summas. Šīm izmaksām nerēķina klāt iespējamo sadārdzinājumu nākamajos gados. Izmaksas aprēķina 2017.gada cenās.
Būvdarbu izmaksas	Norāda būvdarbu izmaksas. Šīm izmaksām nerēķina klāt iespējamo sadārdzinājumu nākamajos gados. Izmaksas aprēķina 2017.gada cenās.	Norāda būvdarbu izmaksu neattiecināmo izmaksu daļu. Šīm izmaksām nerēķina klāt iespējamo sadārdzinājumu nākamajos gados. Izmaksas aprēķina 2017.gada cenās.
Tehnoloģisko iekārtu iegādes, uzstādīšanas un ieregulēšanas izmaksas	Norāda tehnoloģisko iekārtu iegādes, uzstādīšanas un ieregulēšanas izmaksas <u>proporcionāli atbilstoši Latvijas Republikā radīto atkritumu pārstrādes daudzumam</u> . Šīm izmaksām nerēķina klāt iespējamo sadārdzinājumu nākamajos gados. Izmaksas aprēķina 2017.gada cenās.	Norāda izmaksas, kas nepieciešamas sekmīgai projekta īstenošanai, bet nav iekļaujamas attiecināmo izmaksu sadaļā, t.i., <u>izmaksas proporcionāli atbilstoši ārpus Latvijas Republikas radīto atkritumu pārstrādes daudzumam</u> . Šīm izmaksām nerēķina klāt iespējamo sadārdzinājumu nākamajos gados. Izmaksas aprēķina 2017.gada cenās.
Traktortehnikas iegādes izmaksas	Norāda traktortehnikas iegādes izmaksas līdz 10% no projekta attiecināmajām izmaksām. Šīm izmaksām nerēķina klāt iespējamo sadārdzinājumu nākamajos gados. Izmaksas aprēķina 2017.gada cenās.	Norāda izmaksas, kas nepieciešamas sekmīgai projekta īstenošanai, bet nav iekļaujamas attiecināmo izmaksu sadaļā, t.i., norāda šīs pozīcijas izmaksu <u>pārsnieguma daļu virs 10%</u> no projekta attiecināmajām izmaksām. Šīm izmaksām nerēķina klāt iespējamo sadārdzinājumu nākamajos gados. Izmaksas aprēķina 2017.gada cenās.
Izmaksas, kas šo noteikumu 27.punktā nav noteiktas kā attiecināmas	Nav jānorāda.	Norāda izmaksas, kas nepieciešamas sekmīgai projekta īstenošanai, bet nav iekļaujamas attiecināmo izmaksu sadaļā.

Projekta iesnieguma sagatavošanas izmaksas	Nav jānorāda.	Norāda projekta iesniegumu pamatojošās dokumentācijas (piem., tehniski ekonomiskā pamatojuma un izmaksu-ieguvumu analīzes izstrādes un ar tām saistītās aktualizācijas), kā arī ietekmes uz vidi novērtējumu saistītās izmaksas, aprēķinot tās faktiskajās cenās. Šīm izmaksām nerēķina klāt iespējamo sadārdzinājumu nākamajos gados. Izmaksas aprēķina 2017.gada cenās.
Izmaksas, kas radušās uz darba līguma pamata	Nav jānorāda.	Norāda izmaksas, kas radušās uz darba līguma pamata. Šīm izmaksām nerēķina klāt iespējamo sadārdzinājumu nākamajos gados. Izmaksas aprēķina 2017.gada cenās.
Iekārtu iegādes, kas atkritumu pārstrādes procesā radīto gāzi pārveido siltumenerģijā un elektroenerģijā, izmaksas	Nav jānorāda.	Norāda projekta sekmīgai īstenošanai nepieciešamo iekārtu iegādes, kas atkritumu pārstrādes procesā radīto gāzi pārveido siltumenerģijā un elektroenerģijā, izmaksas. Šīm izmaksām nerēķina klāt iespējamo sadārdzinājumu nākamajos gados. Izmaksas aprēķina 2017.gada cenās.
Neparedzētie izdevumi	Norāda izdevumus, kurus varēs izmantot tikai ar projektu īstenošanu saistīto attiecināmo izmaksu segšanai, un <u>nepārsniedz</u> piecus procentus no projekta kopējām izmaksām. Šīm izmaksām nerēķina klāt iespējamo sadārdzinājumu nākamajos gados. Izmaksas aprēķina 2017.gada cenās	Norāda izdevumus, kurus varēs izmantot tikai ar projektu īstenošanu saistīto attiecināmo izmaksu segšanai, un <u>pārsniedz</u> piecus procentus no projekta kopējām izmaksām. Šīm izmaksām nerēķina klāt iespējamo sadārdzinājumu nākamajos gados. Izmaksas aprēķina 2017.gada cenās.
PVN	Nav jānorāda.	Norāda PVN, ja tas tiek atgūts atbilstoši normatīvajiem aktiem nodokļu jomā.
KF finansējums, EUR (pa gadiem)	Nav jānorāda. Šī aile tiek aprēķināta automātiski.	Nav jānorāda. Šī aile tiek aprēķināta automātiski.
Projekta iesniedzēja finansējums, ieskaitot pašvaldības līdzfinansējuma daļu, kas tiek ieguldīts projekta iesniedzēja pamatkapitālā, EUR (pa gadiem)	Nav jānorāda. Šī aile tiek aprēķināta automātiski.	Nav jānorāda. Šī aile tiek aprēķināta automātiski.

Projekta iesniedzēja līdzfinansējuma daļa, EUR (pa gadiem)	Nav jānorāda. Šī aile tiek aprēķināta automātiski.	Nav jānorāda. Šī aile tiek aprēķināta automātiski.
Pašvaldības līdzfinansējuma daļa, kas tiek ieguldīta projekta iesniedzēja pamatkapitālā, EUR (pa gadiem)	Nav jānorāda. Šī aile tiek aprēķināta automātiski.	Nav jānorāda. Šī aile tiek aprēķināta automātiski.

Budžeta pozīciju Nr.1., Nr. 3., Nr.4., Nr.9. izmaksu ierobežojumu kontrolei ir iestrādāta kritēriju izpilde izklājlapā “17. Kontroles lapa”, kurā ir iestrādāti MK noteikumu ierobežojumi attiecībā uz projekta attiecināmajām izmaksām. Ja kādā no kritēriju pozīcijām ir “Kritērijs neizpildās”, tad nepieciešams koriģēt budžeta pozīciju attiecināmās izmaksas, tās vai nu samazinot un vienlaikus samazinot projekta kopējās izmaksas, vai arī pārdalot uz neattiecināmajām izmaksām un nemainot projekta kopējās izmaksas., tādējādi izpildot projekta iesnieguma attiecīgos vērtēšanas kritērijus.

Izklājlapā “Projekta budžets” izveidota pozīcija “Kontrole”, kas paredz, ja izklājlapas “Titullapa” jautājumos Nr.1.27 un Nr.1.28 ievadīto pašvaldības līdzfinansējumu kopsūmas pa gadiem ir lielākas nekā nepieciešamā projekta iesniedzēja un pašvaldības līdzfinansējuma kopsūma attiecīgajos gados, tad izklājlapas “Projekta budžets” pozīcijā “Kontrole” parādās ieraksts “Jākoriģē Titullapas 1.27 un/vai 1.28.jautājuma dati” – tas nozīmē, ka izklājlapas “Titullapa” jautājumos Nr.1.27 un Nr.1.28 ievadītie dati ir jāsamazina.

2.3.2. DL Nr.2 “Investīciju naudas plūsmas aprēķins bez projekta”

Izklājlapā “Darba lapa Nr. 2. Investīciju naudas plūsmas aprēķins bez projekta” norāda naudas plūsmu situācijā **bez** projekta. Projekta iesniedzējs aizpilda tās rindas, kurās rodas vai nu ieņēmumi, vai izdevumi.

Pirms ieņēmumu un izdevumu ievadīšanas, projekta iesniedzējs norāda datus par poligona teritorijā plānoto saņemto un apglabāto sadzīves atkritumu daudzumu visā projekta dzīves cikla laikā (izņemot par 2016.gadu, kur datus ievada atbilstoši faktiskajai situācijai).

Izklājlapa “Darba lapa Nr.2. Investīciju naudas plūsmas aprēķins bez projekta” ir sadalīta sešās daļās: “Ieņēmumi”, “Izdevumi”, “Neto naudas plūsma”, “Esošo pamatlīdzekļu, kurus izmanto sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu sniegšanā, vērtība”, “Esošo pamatlīdzekļu, kurus izmanto sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu sniegšanā, nolietojums (amortizācija)” un “Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifs”.

Daļā “Ienākumi bez projekta” projekta iesniedzējs norāda plānotos ieņēmumus, dalot tos atsevišķi pa atkritumu pārstrādes rezultātā saražoto galaproduktu vai izejvielu veidiem, norādot to kopējo ieņēmumu apjomu. Izmaksu – ieguvumu analīzē galvenie ieņēmumi veidi ir definēti atbilstoši SPRK lēmumam Nr.1/5. Rindā “1.6. no sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma” ieņēmumi ģenerējas automātiski, reizinot daļā “Sadzīves

atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifs” iegūto tarifu ar rindā “Sadzīves atkritumu daudzums, kuru plānots apglabāt poligonā kārtējā gadā” norādīto apglabāto atkritumu daudzumu poligonā tonnās. Ieņēmumus rēķina 2017.gada cenās un tiem klāt nerēķina sadārdzinājumu, izņemot kolonnu “Pēdējais gads pirms projekta uzsākšanas”, kur šo pozīciju norāda atbilstoši 2016.gada faktiskajiem datiem.

Daļā “Izdevumi” projekta iesniedzējs norāda izdevumus par šādām pozīcijām: izdevumi, kas rodas saistībā ar sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu sniegšanu, reģenerējamo sadzīves atkritumu sagatavošanas tirdzniecībai izmaksas (pozīcija Nr.2.1.), pārējās saimnieciskās darbības izmaksas, kas nav saistītas ar sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu sniegšanu. Izmaksu pozīcijā Nr.2.1. definēti izdevumi veidi atbilstoši SPRK lēmumam Nr.1/5/, lai varētu veikt automātiski "sadzīves atkritumu apglabāšana" tarifa aprēķinu izmaksu – ieguvumu analīzē. Izdevumus rēķina 2017.gada cenās un tiem klāt nerēķina sadārdzinājumu, izņemot kolonnu “Pēdējais gads pirms projekta uzsākšanas”, kur šo pozīciju norāda atbilstoši 2016.gada faktiskajiem datiem. Papildus minētajam norādām, ka pozīcijā “2.3.3. Nodokļi un nodevu maksājumi” ietver arī valsts budžetā maksājamo dabas resursu nodokli par sniegto sabiedrisko pakalpojumu – sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu.

Daļu “Neto naudas plūsma” projekta iesniedzējs neaizpilda, tajā automātiski ģenerējas iznākums: ja ir pozitīvs iznākums attiecīgajā gadā, tad projekta iesniedzējam ir līdzekļu pārpalikums (peļņa) atkritumu apsaimniekošanas jomā (t.i., kārtējie ieņēmumi sedz kārtējos izdevumus); savukārt, ja ir negatīvs iznākums attiecīgajā gadā, tad projekta iesniedzējam ir līdzekļu iztrūkums (zaudējumi) atkritumu apsaimniekošanas jomā (kārtējie ieņēmumi nesedz kārtējos izdevumus). Kolonnā “Pēdējais gads pirms projekta uzsākšanas” norāda datus atbilstoši 2016.gada faktiskajiem datiem.

Daļā “Esošo pamatlīdzekļu, kurus izmanto sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu sniegšanā, vērtība” projekta iesniedzējs aizpilda tikai kolonnu “Pēdējais gads pirms projekta uzsākšanas”, kurā norāda pamatlīdzekļu kopējo vērtību pa pamatlīdzekļu grupām, kas norādīta bilancē uz 2016.gada 1.janvāri. Pārējās kolonnās, sākot ar 2017.gadu, dati ģenerējas automātiski, ņemot vērā, ievadītos datus daļā “Esošo pamatlīdzekļu, kurus izmanto sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu sniegšanā, nolietojums (amortizācija)”.

Daļā “Esošo pamatlīdzekļu, kurus izmanto sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu sniegšanā, nolietojums (amortizācija)” projekta iesniedzējs aizpilda tikai kolonnu “Pēdējais gads pirms projekta uzsākšanas”, kurā norāda pamatlīdzekļu nolietojumu pa pamatlīdzekļu grupām, kas aprēķināts par 2016.gadu. Pārējās kolonnās, sākot ar 2017.gadu, dati ģenerējas automātiski.

Daļā “Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifs” automātiski ģenerējas tarifs atbilstoši SPRK lēmumam Nr.1/5. Lai izmaksu – ieguvumu analīze varētu veikt aprēķinus sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifam projekta iesniedzējam ir jāievada dabas resursu nodokļa (turpmāk - DRN) likme attiecīgajā projekta dzīves cikla gadā. Atbilstoši spēkā esošajam normatīvajam regulējumam DRN likmes 2016. un 2017.gadā ir 25,00 EUR/t, 2018.gadā – 35,00 EUR/t, 2019.gadā – 43,00 EUR/t un sākot ar 2020.gadu - 50,00 EUR/t.

2.3.3. DL Nr.3 “Investīciju naudas plūsmas aprēķins ar projektu”

Izklājlapā “Darba lapa Nr. 3. Investīciju naudas plūsmas aprēķins ar projektu” norāda naudas plūsmu situācijā ar projektu. Projekta iesniedzējs aizpilda tās rindas, kurās rodas vai nu ieņēmumi, vai izdevumi.

Pirms ieņēmumu un izdevumu ievadīšanas projekta iesniedzēja norāda datus par poligona teritorijā plānoto saņemto un apglabāto sadzīves atkritumu daudzumu visā projekta dzīves cikla laikā (izņemot par 2016.gadu, kur datus ievada atbilstoši faktiskajai situācijai) pēc projekta īstenošanas.

Izklājlapa “Darba lapa Nr.3. Investīciju naudas plūsmas aprēķins ar projektu” ir sadalīta septiņās daļās: “Ieņēmumi ar projektu”, “Izdevumi ar projektu”, “Projekta investīcijas bez PVN”, “Projekta atlikusī vērtība”, “Neto naudas plūsma”, “Investīciju izmaksu nolietojuma aprēķins” un “Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifs”.

Daļā “Ienākumi ar projektu” rindās bez tonējuma dati pārnesas automātiski no izklājlapas “Darba lapa Nr. 2. Investīciju naudas plūsmas aprēķins bez projekta”, savukārt rindās ar oranžo tonējumu dati ir jāievada. Projekta iesniedzējs norāda plānotos ieņēmumus, dalot tos atsevišķi pa atkritumu pārstrādes rezultātā saražoto galaproduktu vai izejvielu veidiem, norādot to kopējo ieņēmumu apjomu. Izmaksu – ieguvumu analīzē galvenie ieņēmumi veidi ir definēti atbilstoši SPRK lēmumam Nr.1/5. Rindā “1.6. no sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma” ieņēmumi ģenerējas automātiski, reizinot daļā “Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifs” iegūto tarifu ar rindā “Sadzīves atkritumu daudzums, kuru plānots apglabāt poligonā kārtējā gadā” norādīto apglabāto atkritumu daudzumu poligonā tonnās. Ieņēmumus rēķina 2017.gada cenās un tiem klāt nerēķina sadārdzinājumu.

Daļā “Izdevumi ar projektu” projekts iesniedzējs norāda izdevumus par šādām pozīcijām: izdevumi, kas rodas saistībā ar sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu sniegšanu, reģenerējamo sadzīves atkritumu sagatavošanas tirdzniecībai izmaksas (pozīcija Nr.2.1.), pārējās saimnieciskās darbības izmaksas, kas nav saistītas ar sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu sniegšanu. Izmaksu pozīcijā Nr.2.1. definēti izdevumu veidi atbilstoši SPRK lēmumam Nr.1/5/, lai varētu veikt automātiski sadzīves atkritumu apglabāšanas tarifa aprēķinu izmaksu – ieguvumu analīzē. Izdevumi dalīti šādās pozīcijās, lai varētu aprēķināt sabiedriskā pakalpojuma "sadzīves atkritumu apglabāšana" tarifu. Izdevumus rēķina 2017.gada cenās un tiem klāt nerēķina sadārdzinājumu, izņemot kolonnu “Pēdējais gads pirms projekta uzsākšanas”, kur šo pozīciju norāda atbilstoši 2016.gada faktiskajiem datiem. Papildus minētajam norādām, ka pozīcijā “2.3.3. Nodokļi un nodevu maksājumi” ietver arī valsts budžetā maksājamo dabas resursu nodokli par sniegto sabiedrisko pakalpojumu – sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu.

Daļā “Projekta investīcijas bez PVN” dati par projekta investīcijām ģenerējas automātiski no izklājlapas “Darba lapa Nr.1 Projekta budžets”.

Daļā “Projekta atlikusī vērtība” investīciju atlikušo vērtību norāda naudas plūsmas pēdējā gada ieņēmumu daļā (4.1.budžeta pozīcijā), ja projekta īstenošanas laikā iegādāto vai radīto aktīvu ekonomiski derīgais izmantošanas periods pārsniedz projekta dzīves ciklu (25

gados). Investīciju atlikusī vērtība projekta dzīves cikla pēdējā gadā ģenerējas automātiski, aprēķinot projekta investīciju atlikušo vērtību projekta dzīves cikla pēdējā gadā daļā “Investīciju izmaksu nolietojuma aprēķins”.

Daļu “Neto naudas plūsma” projekta iesniedzējs neaizpilda, tajā automātiski ģenerējas iznākums: ja ir pozitīvs iznākums attiecīgajā gadā, tad projekta iesniedzējam ir līdzekļu pārpalikums (peļņa) atkritumu apsaimniekošanas jomā (t.i., kārtējie ieņēmumi sedz kārtējos izdevumus); savukārt, ja ir negatīvs iznākums attiecīgajā gadā, tad projekta iesniedzējam ir līdzekļu iztrūkums (zaudējumi) atkritumu apsaimniekošanas jomā (t.i., kārtēji ieņēmumi nesedz kārtējos izdevumus).

Daļā “Investīciju izmaksu nolietojuma aprēķins” projekta iesniedzējs aizpilda rindas “Sākotnējā vērtība” un “Nolietojums gadā”, kurās norāda sākotnējo pamatlīdzekļu vērtību un pamatlīdzekļu nolietojuma apmēru procentos gadā katrai pamatlīdzekļu grupai. Projekta ietvaros radīto pamatlīdzekļu grupas sākotnējā vērtība automātiski ģenerējas no izklājlappā “Darba lapa Nr.1 Projekta budžets” ievadītajiem datiem. Pārējās kolonnās, dati ģenerējas automātiski, ņemot vērā, ievadītos datus.

Daļā “Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifs” automātiski ģenerējas tarifs atbilstoši SPRK lēmumam Nr.1/5. Lai izmaksu – ieguvumu analīze varētu veikt aprēķinus sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifam, projekta iesniedzējam ir jāievada DRN likme attiecīgajā projekta dzīves cikla gadā. Atbilstoši spēkā esošajam normatīvajam regulējumam DRN likmes 2016. un 2017.gadā ir 25,00 EUR/t, 2018.gadā – 35,00 EUR/t, 2019.gadā – 43,00 EUR/t un sākot ar 2020.gadu - 50,00 EUR/t.

2.3.4. DL Nr.4 “Finansiālā ilgtspēja”

Izklājlappā “Darba lapa Nr.4 Finansiālā ilgtspēja” atspoguļo nepieciešamos projekta finanšu avotus un plānotās izmaksas katrā gadā.

Pozīcijā “1.2. Aizņēmuma pamatsummas saņemšana” norāda projekta finansēšanai nepieciešamā aizņēmuma pamatsummu pa gadiem kopsummā, nepārsniedzot izklājlappas “Titullappā” uz 1.12.jautājumā norādītā aizņēmuma apmēru. Pozīcijā “1.3. Projekta iesniedzēja finansējums” norāda projekta iesniedzēja pašu līdzekļus un pozīcijā “1.4. Pašvaldības līdzfinansējums” pašvaldības finansējumu, kas ir kā ieguldījums projekta iesniedzēja pamatkapitālā un atbilst SAM specifiskajiem nosacījumiem, kā projekta finansējumu pa gadiem, kas ģenerējas automātiski no izklājlappas Nr.17 “PIV 2.pielikums”. Pozīcijā “1.4. Pašvaldības līdzfinansējums” automātiski tiek iekļauts arī pašvaldības kredīts, kas tiek nodrošināts kā projekta līdzfinansējumu.

Pozīcijā “2.4. Aizņēmuma pamatsummas atmaksa” un “2.5. Aizņēmuma procentu atmaksa”, ja izklājlappā “Titullapa” uz 1.11.jautājumu ir sniegta atbilde “Jā”, norāda projekta finansēšanai saņemtā aizņēmuma pamatsummas un tā procentu maksājumus atmaksu pa gadiem. Minētie dati ģenerējas automātiski. Savukārt pozīcijā “2.3. Finansēšanas izmaksas” projekta īstenotajam jāatspoguļo ar projekta finansējuma saņemšanu saistītās citas izmaksas.

Izklājlappā “Darba lapa Nr.4 Finansiālā ilgtspēja” ir izveidota pozīcija “Kontrole Ieņēmumu 1.2.pozīcijai”, kas parāda, vai projekta iesniedzēja projekta līdzfinansējuma kopsumma (aizņēmuma un pašu līdzekļu kopsumma) pārsniedz

attiecīgajā gadā nepieciešamo projekta līdzfinansējumu, t.i., ja šajā pozīcijā parādās ieraksts “Jāsamazina 1.2.pozīcijā ievadītie dati”, tas nozīmē, ka projekta līdzfinansējuma kopsumma pārsniedz attiecīgajā gadā nepieciešamo projekta iesniedzēja līdzfinansējumu.

2.3.5. DL Nr.5 “Projekta iesniedzēja naudas plūsma”

Izklājlapā “Darba lapa Nr.5 Projekta iesniedzēja naudas plūsma” tiek ģenerēta projekta iesniedzēja naudas plūsma projekta dzīves cikla laikā. Šajos aprēķinos, sastādot naudas plūsmu, tiek ņemta vērā iepriekšējā gadā gūtā nesadalītā peļņa vai zaudējums, bezcerīgo debitoru īpatsvars, projekta investīcijas un tām nepieciešamais papildus finansējums. Šajā izklājlapā dati automātiski ģenerējas, izņemot rindā “Citi ieņēmumi”. Rindā “Citi ieņēmumi” projekta iesniedzējs norāda ieņēmumus, kurus iegulda sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma nodrošināšanā, detalizēti atšifrējot tos izklājlapā “Paskaidrojumi”.

2.3.6. DL Nr.6 “Sociālekonomiskās analīzes ieguvumu un zaudējumi”

Izstrādājot projekta sociālekonomisko naudas plūsmu un aprēķinot sociālekonomiskās atdeves rādītājus izklājlapā “Darba lapa Nr.6 Sociālekonomiskās analīzes ieguvumi un zaudējumi”, iekļauj gan sociālekonomiskās izmaksas un ieguvumus, gan finanšu izmaksas un ieguvumus. Sociālekonomiskie ieguvumi un izmaksas ir projekta dzīves ciklā plānotie ieguvumi un izmaksas (zaudējumi) projekta iesniedzējam, netiešajiem labuma saņēmējiem un sabiedrībai kopumā, kas novērtēti naudas izteiksmē, un kas radušies īstenoto projekta aktivitāšu rezultātā. Šobrīd Latvijā nav izstrādātas vienotas metodikas, kurā būtu minēti piemēri un kā šos ieguvumus/zaudējumus aprēķināt. Tāpēc šajā metodikā ir minēti piemēri, bet nav sniegti to aprēķini. Līdz ar to projekta iesniedzējs šos aprēķinus veic pēc saviem ieskatiem, detalizēti aprakstot tos.

Tabulā norādīti daži sociālekonomisko ieguvumu piemēri:

Ieguvumi	Apraksts	Ietekmes rādītājs
Samazināts veselības un vides apdraudējums	Veicot atkritumu pārstrādi, samazinās gaisa, ūdens un augsnes piesārņojums.	Līdzekļu ietaupījums vides piesārņojuma samazināšanai.
Samazināts atkritumu poligonu platības / izmaksas	Pārstrādājot atkritumus, samazinās poligonu uzturēšanas izmaksas	Līdzekļu ietaupījums, samazināto poligonu platību uzturēšanai un apsaimniekošanai, ietaupītās cilvēkresursu izmaksas atkritumu šķirošanai vai sagatavošanai apglabāšanai.
Samazināta vizuālā nepievilcība, skaņa un smaka	Veicot atkritumu pārstrādi, samazinās gaisa, ūdens un augsnes piesārņojums no atkritumiem, kas netiek savākti.	Līdzekļu ietaupījums vides piesārņojuma samazināšanai.

Ieguvumi	Apraksts	Ietekmes rādītājs
SEG emisiju samazinājums	Veicot atkritumu pārstrādi, samazinās CO ₂ , CH ₄ piesārņojums.	Līdzekļu ietaupījums vides piesārņojuma samazināšanai.

Tabulā norādīti daži sociālekonomisko zaudējumu piemēri:

Zaudējumi	Apraksts	Ietekmes rādītājs
Zemes zaudēto iespēju izmaksas	Izveidojot pārstrādes iekārtas, ir nepieciešama papildus zeme, kas nav projekta īstenotāja īpašumā	Nepieciešamās zemes novērtējums naudas izteiksmē. Piemēram, to var aprēķināt, reizinot nepieciešamās zemes platību pārstrādes iekārtas izveidei ar zemes vidējo kadastrālo cenu.
Trokšņu līmeņa palielināšanās un ar būvniecības procesa norisi saistītie zaudējumi projekta ieviešanas laikā vietējiem iedzīvotājiem	Būvdarbu norises ietekmē paredzami papildus transporta ierobežojumi, trokšņu līmeņa paaugstināšanās, atsevišķu teritoriju norobežošana un izslēgšana uz laiku no platības, kas izmantojama rekreācijai. Līdz ar to radīsies dažādas neērtības vietējiem iedzīvotājiem – ierobežota piekļuve atsevišķiem objektiem, papildus troksnis utml., kas nozīmē, ka uz laiku pasliktināsies dzīvojamās vides kvalitāte.	Vietējo iedzīvotāju neapmierinātība ar dzīvojamās vides kvalitāti būvniecības laikā, kas izteikta naudas izteiksmē kā papildus izdevumi veselības veicināšanai.

Šīs izklājlapas 3.sadaļā “Fiskālās korekcijas” aprēķina fiskālās korekcijas, kas ir tiešo un netiešo nodokļu kā arī subsīdiju ietekmes iekļaušana naudas plūsmā. Fiskālās korekcijas netiešajiem nodokļiem nav jāveic gadījumos, kad finanšu analīzes ietvaros (darbības izmaksu aprēķinā) nav ņemti vērā netiešie nodokļi. Sociālekonomiskajā analīzē nav jāiekļauj arī tīrie pārveduma maksājumi (piemēram, sociālās apdrošināšanas maksājumi), līdz ar to, ja tie iepriekš iekļauti naudas plūsmā, fiskālo korekciju veikšanas posmā, tie jāatskaita no naudas plūsmas. Korekcijas, kas tiek veiktas sociālekonomiskās analīzes ietvaros ir jāpamato ar atsaucēm uz normatīvajiem aktiem un dokumentiem, kas pamato veikto korekciju apjomu.

Šajā izklājlapā obligāti ir jāaizpilda sadaļa “4. Projekta plānotie darbības rezultāti”, kurā tiek norādīta projekta ietvaros izveidotās pārstrādes iekārtas jauda gadā pēc projekta īstenošanas.

Sociālekonomiskās analīzes mērķis ir, veicot trīs veidu korekcijas – fiskālās, ārējo faktoru un no tirgus uz grāmatvedības cenām – papildināt finanšu analīzē sagatavotās naudas plūsmas ar fiskālajiem, tirgus un sociālekonomiskajiem faktoriem, kas ietekmē projekta

naudas plūsmas pozīcijas, tai skaitā identificēt kvantitatīvos sociālekonomiskos un finansiālos ieguvumus un zaudējumus, kas rodas īstenojot projektu.

Līdz ar to, sociālekonomiskās analīzes rezultāts ir šādu rādītāju aprēķins:

- ENPV > 0, projekta iesnieguma vērtēšanas kritērijos noteikta šī rādītāja minimālā vērtība;
- ERR > reālo sociālo diskonta likmi, projekts ir ekonomiski izdevīgs sabiedrībai;
- B/C > 1, projekta laikā radītie ieņēmumi un ieguvumi (finansiālie un sociālekonomiskie) pārsniedz izmaksas un zaudējumus (finansiālos un sociālekonomiskos).

2.3.7. DL Nr.7 “Jutīguma analīze investīciju naudas plūsmai”, DL Nr.8 “Jutīguma analīze sociālekonomiskajai analīzei” un “DL Nr.9 “Jutīguma analīze kapitāla naudas plūsmai””

Lai veiktu jutīguma analīzi, abās izklājlappās nepieciešams norādīt citu procentuālo vērtību (novirzi) darba lapas rediģējamajos laukos, kuri atzīmēti ar aizpildīšanai paredzēto lauku

tonējumu .

Jutīgumu analīzes mērķis ir veikt projekta stabilitātes izpēti un noskaidrot projekta sasniedzamo rezultātu atkarību (jutīgumu) no ietekmējošo parametru svārstībām un to iespējamām izmaiņām. Kritisko mainīgo vērtību atrašanai variet izmantot Excell “Goal seek” funkciju.

Jutīguma analīzes posms ietver šādus soļus:

- a) Mainīgo identifikācija – šajā posmā tiek identificēti visi svarīgākie mainīgie lielumi un pieņēmumi, kas var ietekmēt projekta sasniedzamos rezultātus, sagrupējot tos atbilstošās klasifikācijas kategorijās;
- b) Savstarpēji saistīto mainīgo izslēgšana – pēc pirmā soļa veikšanas, ir jāpārbauda un jāizslēdz savstarpēji saistīto mainīgo izmantošana projekta aprēķinos, jo tie izraisa dubultu kalkulāciju un var sagrozīt projekta sasniedzamos rezultātus. Piemēram, izmantojot projekta pieņēmumos prognozes darba ražīgumam un vispārējam ražīgumam, pēdējais jau iekļauj sevī pirmo mainīgo, tādēļ jācenšas izmantot pēc iespējas savstarpēji nesaistītus mainīgos, aprēķinos izslēdzot mazāk nozīmīgu mainīgo;
- c) Elastīguma analīze - Elastīguma analīzē procentuāli izmaina izvēlētos projekta mainīgos un novēro, kā tādējādi mainās finanšu un ekonomiskās darbības rādītāji.

Elastīguma analīzes posms	Elastīguma analīzes posma apraksts
- Jutīgo mainīgo atlase	Mainīgos elastīguma analīzei (<i>elasticity analysis</i>) izvēlas projekta iesniedzējs, pamatojot savu izvēli, ņemot vērā projekta nozares specifiku un attīstības tendences vai, veicot kvalitatīvu analīzi, vadoties pēc mainīgo elastības pakāpes, novirzot tālākai analīzei mainīgos ar augstu vai vidēju elastību pārbaudei. Ja pastāv šaubas par mainīgo jutīgumu, var veikt elastīguma analīzi visiem projektā ietvertajiem mainīgajiem.

Elastīguma analīzes posms	Elastīguma analīzes posma apraksts
- Jūtīguma definēšana	<p>Par jutīgiem uzskata tos mainīgos, kuru izmaiņas visvairāk ietekmē šādus attiecīgā projekta rādītājus:</p> <ol style="list-style-type: none"> FNPVc; FRRc ; ENPV; ERR; B/C. <p>Robežas jutīguma noteikšanai metodikas ietvaros nav stingri definētas. Katra projekta ietvaros jāizvērtē un jānosaka jutīgie mainīgie atbilstoši projekta specifikai (piemēram izvēloties pāris jutīgākos, no visiem pārbaudītājiem mainīgajiem).</p>
- Jūtīguma pārbaude	<p>Procentuāli mainot katra izvēlēta mainīgā vērtību, katrā mainīgā gadījumā ir attiecīgi jāpārreķina:</p> <ol style="list-style-type: none"> finanšu un ekonomiskā naudas plūsma; FNPVc; FRRc; ENPV; ERR; B/C.
- Jūtīguma rezultātu apkopošana	<p>No jauna iegūtās projekta sasniedzamo rezultātu vērtības jāsalīdzina ar to sākotnējām vērtībām, izmaiņas (pozitīvas vai negatīvas) pierakstot kā novirzes.</p> <p>Elastības analīžu iegūtos rezultātus apkopo tabulā, atlasot un atzīmējot jutīgus mainīgos.</p>
- Jūtīguma rezultātu attēlošana	<p>Lai vizuāli identificētu izvēlēto mainīgo ietekmi uz projekta sasniedzamiem rezultātiem, jutīguma analīžu rezultātus var attēlot arī grafiski ar izanalizētā projekta rādītāja divdimensiju zīmējumiem vai tornado diagrammu, kurā šī projekta rādītāja vērtību izmaiņu intervāli atkarībā no katra pārbaudītā mainīgā elastības pakāpes atspoguļoti atsevišķajos dilstošā kārtībā sagraupētajos horizontālajos “stieņos”.</p>

d) Kritisko mainīgo izvēle- šajā posmā tiek noteikti projekta *kritiskie mainīgie*.

Izmaksu-ieguvumu analīzes posma – jutīguma un risku analīze – prasība	Informācija, kas jāiekļauj projekta iesnieguma veidlapas izmaksu-ieguvumu sadaļā
- Jūtīgo mainīgo kritiskuma pārbaude	<p>Kritiskie mainīgie ir mainīgie, kas tiek izmantoti izmaksu-ieguvumu analīzes naudas plūsmas sagatavošanā un kuru vērtības pieaugums vai samazinājums par 1% rada aprēķinātā ENPV pieauguma vai samazinājuma izmaiņas par 1 un vairāk %. Katrā gadījumā apskata:</p> <ol style="list-style-type: none"> FRRc; ENPV;

Izmaksu-ieguvumu analīzes posma – jutīguma un risku analīze – prasība	Informācija, kas jāiekļauj projekta iesnieguma veidlapas izmaksu-ieguvumu sadaļā
	c) ERR; d) B/C. Izdara secinājumus vai jutīgā mainīgā izmaiņas ir kritiskas projektam, ja: a) $FRR_c \leq$ finanšu likme; b) $ENPV \leq 0$; c) $ERR \leq r$ sociālā diskonta likme; d) $B/C \leq 1$.
- Kritisko mainīgo atlase	Kritiskos mainīgos no jutīgiem mainīgajiem izvēlas norādot izmantoto kritēriju to izvēlei – mainīgie, uz kuru izmaiņām projekta sasniedzamie rezultātu rādītāji ir visjutīgākie, vai kuru izmaiņas var padarīt projektu par nerealizējamu. Katram projektam jānosaka vismaz viens kritiskais mainīgais. Kritiskie mainīgie ir mainīgie, kas tiek izmantoti izmaksu-ieguvumu analīzes naudas plūsmas sagatavošanā un kuru vērtības pieaugums vai samazinājums par 1% rada aprēķinātā ENPV pieauguma vai samazinājuma izmaiņas par 1 un vairāk %.
- Pārslēgšanās punktu noteikšana	Kritiskiem mainīgajiem jānosaka pārslēgšanās punktus (<i>switching value</i>) – kritiskās mainīgo vērtības, pie kurām ENPV vērtība ir vienāda ar nulli. Tomēr pastāv gadījumi, kad izvēlēto mainīgā vērtība mainās, bet ENPV vērtība paliek pozitīva, tad tas nozīmē, ka projekta sekmīga īstenošana netiek apdraudēta (risks ir zems).

e) Scenāriju analīze – šajā posmā jānosagatavo arī dažādi kritisko mainīgo attīstības scenāriju bāzes, kā arī pesimistiskais scenārijs, pamatojoties attiecīgi uz kritisko mainīgo bāzes vērtībām un robežvērtībām katram kritiskajam mainīgajam noteiktā vērtību intervāla ietvaros.

Pesimistiskajā scenārijā nav obligāti jāizmanto katra kritiskā mainīgā pārslēgšanas punkta vērtība, jo tā var atrasties ārpus šī kritiskajam mainīgajam noteiktā vērtību intervāla ietvaram.

Izmaksu-ieguvumu analīzes posma – jutīguma un risku analīze – prasība	Informācija, kas jāiekļauj projektu iesniegumu veidlapas izmaksu-ieguvumu analīzes sadaļā
Scenāriju analīze	Katrā gadījumā mainoties finanšu un ekonomiskai naudas plūsmai apskata un apkopo tabulā rezultātus: a) FRR_c b) $ENPV$;

Izmaksu- ieguvumu analīzes posma – jutīguma un risku analīze – prasība	Informācija, kas jāiekļauj projektu iesniegumu veidlapas izmaksu- ieguvumu analīzes sadaļā
	c) ERR; d) B/C.

2.4. Aprēķinu lapas (AL)

Izklājlapās “Aprēķinu lapas” projektu iesniedzējs datus neievada. Izmaksu – ieguvumu analīzes aprēķinu lapās aprēķini tiek veikti, balstoties uz iepriekšējās izklājlapās ievadītajiem datiem, un iegūtie dati tiek izmantoti turpmākajās (rezultātu) izklājlapās. Šo izklājlapu mērķis ir veikt kontroli.

Izmaksu – ieguvumu analīzē kopumā ir trīs aprēķinu izklājlapas:

- 1) 10. Budžets kopā;
- 2) 11. Alternatīvu analīze;
- 3) 12. Sociālekonomiskās analīzes aprēķins.

2.4.1. AL Nr.10 “Budžets kopā”

Izklājlapā dati tiek iegūti no izklājlapas “DL Nr.1 “Budžets”. Ja projekta aktivitāšu īstenošanas rezultātā radušies ieņēmumi nepārsniedz uzlabotās infrastruktūras uzturēšanās izdevumus, tad projektam var piešķirt maksimālo KF atbalsta likmi 85%.

2.4.2. AL Nr.9 “Alternatīvu analīze”

Izklājlapā dati tiek iegūti no izklājlapas “DL Nr.2 “Investīciju naudas plūsmas aprēķins bez projekta”” un izklājlapas “DL Nr.3 “Investīciju naudas plūsmas aprēķins ar projektu””. Šeit tiek savstarpēji salīdzināti abi šie varianti – situācija “ar” un “bez” projekta.

2.4.3. AL Nr.10 “Sociālekonomiskās analīzes aprēķins”

Izklājlapā dati tiek iegūti no izklājlapas “DL Nr.6 “Sociālekonomiskās analīzes ieguvumi un zaudējumi”” un izklājlapas “RL Nr.14 “Investīciju naudas plūsmas””. Šeit savstarpēji tiek salīdzinātas projekta investīcijas, ieguvumi un zaudējumi ar projekta sociālekonomiskajiem ieguvumiem un zaudējumiem.

2.5. Rezultātu lapa (RL)

Izklājlapās “Rezultātu lapas” projektu iesniedzējs datus neievada. Izmaksu – ieguvumu analīzes rezultātu lapās aprēķini tiek veikti, balstoties uz iepriekšējās izklājlapās ievadītajiem datiem, un iegūtie dati tiek izmantoti turpmākajās izklājlapās aprēķinu veikšanai.

Izmaksu – ieguvumu analīzē kopumā ir trīs rezultātu izklājlapas:

- 1) 13. Kapitāla naudas plūsma;
- 2) 14. Investīciju naudas plūsma;
- 3) 15. Sociālekonomiskā analīze.

2.5.1. RL Nr.13 “Kapitāla naudas plūsma”

Izklājlapā dati tiek iegūti no izklājlapas “DL Nr.4 “Finansiālā ilgtspēja””, izklājlapas “RL Nr.14 “Investīciju naudas plūsma”” un izklājlapas “PIV Nr.17 “PIV 2.pielikums Finansēšanas plāns””. Šīs izklājlapas mērķis ir diskontēt projekta investīcijas, projekta ietvaros papildus radītās darbības izmaksas un ieņēmumus un aprēķināt finansiālā kapitāla neto tagadnes ienesīguma (FNPV_k) un finanšu iekšējā kapitāla peļņas normas (FRR_k) rādītājus.

2.5.3. RL Nr.14 “Investīciju naudas plūsma”

Izklājlapā dati tiek iegūti no izklājlapas “DL Nr.3 “Investīciju naudas plūsmas aprēķins ar projektu”” un izklājlapas “AL Nr.11 “Alternatīvu analīze””. Šīs izklājlapas mērķis ir diskontēt projekta ieņēmumus, izmaksas un investīcijas un aprēķināt finansiālā investīciju neto tagadnes ienesīguma (FNPV_c), finanšu iekšējā investīciju peļņas normas (FRR_c), neto ieņēmumu (DNR), finansējuma deficīta likmes (R) rādītājus. Līdz ar to šajā izklājlapā var redzēt, vai projekts ir “ieņēmumu gūstošs” vai “ieņēmumu negūstošs” projekts.

2.5.3. RL Nr.15 “Sociālekonomiskā analīze”

Izklājlapā dati tiek iegūti no izklājlapas “DL Nr.2“Investīciju naudas plūsmas aprēķins bez projekta””, izklājlapas “DL Nr.3 “Investīciju naudas plūsmas aprēķins ar projektu””, izklājlapas “DL Nr.6 “Sociālekonomiskās analīzes ieguvumi un zaudējumi””, izklājlapas “DL Nr.8 “Jūtīguma analīze sociālekonomiskajai analīzei”” un izklājlapas “AL Nr.12 “Sociālekonomiskās analīzes aprēķins””. Izklājlapas “RL Nr.15 “Sociālekonomiskā analīze”” mērķis ir diskontēt aprēķinātos sociālekonomisko ieguvumus, zaudējumus un investīciju naudas plūsmu. Tā rezultātā tiek aprēķināti ekonomiskā neto pašreizējā vērtības (ENPV), ekonomiskā ienesīguma vērtības (ERR) un ieguvumu un izmaksu attiecības (B/C) rādītāji.

Līdz ar to sociālekonomiskās analīzes rezultāts ir šādu rādītāju aprēķins:

- ENPV > 0, projekta iesnieguma vērtēšanas kritērijos noteikta šī rādītāja minimālā vērtība;
- ERR > reālā sociālā diskonta likme, projekts ir ekonomiski izdevīgs sabiedrībai;

- $B/C > 1$, projekta laikā radītie ieņēmumi un ieguvumi (finansiālie un sociālekonomiskie) pārsniedz izmaksas un zaudējumus (finansiālos un sociālekonomiskos).

2.6. Nr.16 “Projekta izmaksu kontroles lapa”

Izklājlapā projekta iesniedzējs datus neievada. Izmaksu – ieguvumu analīzes šajā izklājlapā aprēķini tiek veikti, balstoties uz iepriekšējās izklājlapās ievadītajiem datiem. Šīs izklājlapas mērķis ir ļaut projekta iesniedzējam:

- 1) ieraudzīt izmaksu-ieguvumu analīzes galvenos rezultātus;
- 2) pārbaudīt, vai izpildās visi projekta ierobežojošie izmaksu rādītāji.

Gadījumā, ja kāds no kritērijiem neizpilda minimālās prasības, tad atbilstošajam kritērijam pretī parādās ieraksts “Kritērijs neizpildās”. Savukārt, ja kādam no kritērijiem nevar aprēķināt rezultātu, tad nepieciešams pārliecināties par datu pareizu ievadi.

2.7. Projekta iesnieguma veidlapas (PIV)

Izmaksu – ieguvumu analīzē kopumā ir divas PIV veidlapas:

- 1) PIV 2.pielikums “Finansēšanas plāns”;
- 2) PIV 4.pielikums “Finanšu analīze”.

2.7.1. PIV 2.pielikums “Finansēšanas plāns”

Izklājlapā dati netiek ievadīti. PIV 2.pielikuma mērķis ir aprēķināt pa gadiem projekta attiecināmās un neattiecināmās izmaksas un to finansējuma avotus. Aile “Projekta iesniedzēja finansējums” sevī ietver gan projekta finansēšanai nepieciešamo aizņēmumu, gan citus finansējuma avotus, izņemto KF finansējumu.

2.7.2. PIV 4.pielikums “Finanšu analīze”

Izklājlapā dati netiek ievadīti. PIV 4.pielikums “Finanšu analīze” mērķis ir aprēķināt galvenos rādītājus atbilstoši, kuriem nosaka projekta atbilstību MK noteikumos izvirzītajiem finanšu kritērijiem.